

Text - Hypoglykemie

Hypoglykémie, nepřiměřeně nízká hladina cukru v krvi, dělá významné problémy jen nemocným s „diabetes mellitus“ neboli cukrovkou. Zdravému i po několikahodinovém až několikadenním půstu bude nanejvýš škrundat v žaludku a ve střevech, bude mít výrazný pocit hladu a nervozity. Pokud byste před ním začali jíst a nenabídli mu, mohl by být dokonce agresivní. Cukrovkář má poruchu látkové výměny cukrů, tuků i bílkovin a po najedení mu hladina glukózy v krvi stoupá víc než zdravému, při hladovění zase rychleji klesne. Problémovým orgánem je mozek, jehož buňky potřebují na správnou funkci kyslík a cukr zároveň. Nedostatek cukru i při dostatku kyslíku vyvolává v konečné fázi bezvědomí, kterému předchází nervozita, vnitřní chvění a porucha chování. Může vypadat jako opilost nebo akutní psychotické onemocnění.

82letý, diabetik, asi hypoglykémie.

Vítá nás rodina pána, který na první pohled působí jako po pár skleničkách alkoholu. Pacient je dezorientovaný, zpomalený, nesrozumitelně hovořící, i čas by na projevy alkoholu odpovídal, začíná se šepít.

„Odkdy je takový? Léčí se s cukrovkou? Pil nějaký alkohol?“ jen pro jistotu ověřuji údaje nahlášené na tísňovou linku. Doplnuji otázky, vyšetření, záchranáři měří tlak, pulz. Hypoglykémie se potvrzuje, ostatní údaje vyšetření jsou bez mimořádného nálezu. Starý pán dostává cukr do žíly, běžnou dávku. Po chvíli se probírá, ale přetrvává mírná dezorientace i porucha řeči. Rodina ještě není spokojená:

„Tohle není náš táta.“

Dostává další dávku, i když si myslím, že vzhledem k dnešnímu příjmu potravy a užívaným lékům by mohl mít dost.

„Tohle už je náš táta,“ s nadšením referují děti, když vidí a slyší definitivní zlepšení. Říkám, aby připravili nedokončenou večeři, a během psaní nálezu nechvátám, ať vidím, jestli bude jíst, abychom se nemuseli za pár hodin vracet, až odezní účinek podané glukózy.

78letá, hypoglykémie, volala sousedka, bude vás čekat.

Před bytem je nešťastná sousedka, v bytě babička jako uzlíček, zmenšená věkem na maximálně čtyřicet kilogramů, sedící na židli, ale nevnímající okolí. Bezvědomí, nízká hladina glykémie, záchranáři začínají se zajišťováním žíly, když dokončují vyšetření. Začíná peklo. Píchnutí do žíly je náhlý bolestivý podnět, který babičku probral, a začala se bránit. Posádka se skládá ze tří chlapů. Já se svými 180 centimetry a 90 kilogramy jsem byl nejmenší a nejlehčí. První záchranář je kulturista, uměl se deset minut zdvihat na hrazdě jednou rukou a přitom bez zadýchání vysvětlovat metodiku tréninku. Druhý, dobrák od kosti, jen namazat na chleba, má výraz zabijáka z dobře obsazeného velkofilmu. Babička vstala ze židle, na rukou a na nohou ozdoby jako vánoční stromeček, až na to, že jsme jimi byli my tři jako oranžové pomeranče. Protáhla nás po obýváku tam a zpátky. Kdyby šlo o venkovskou rvačku, tak agresor za tři vteřiny ani nepípne, ale tady jsme se báli, že stařence zlomíme ruce, nohy, páteř. Na její hyperaktivitu jsme v ten moment opravdu nebyli připravení. Při druhém kolečku jsme se utvrdili ve snaze podat jí glukózu za každou cenu, protože bez ní by nás prováděla po bytě asi až doteď. Její první slova po probrání už patřila do rodiny patřičných.

„Jací milí chlapi. Takovou návštěvu jsem už dlouho neměla. A jací jsou pěkní," asi na nás viděla ruměnc z námahy. Kompliment jsme zvládli jako gentlemani, jen sousedka, na kterou jsme v tom akčním filmu jaksi zapomněli, si nenechala ujít příležitost:

„Nóó teda, sousedko! To jsem nevěděla, že jste taková rváčka."

„Já a rváčka? Jak jste na to přišla, sousedko? Vždyť já bych ani mouše neublížila," upřímně se divila babička, která nad třemi chlapy vyhrála na body 3 : 0. Při odchodu jsme víc poučili sousedku než pacientku, ať o tom nemluví, protože takto agresivní chování je při hypoglykémii obvyklé a babička by mohla mít špatný pocit z toho, že neprojevila adekvátní vstřícnost vůči jejím milým chlapcům ze záchranky.

OSVĚTOVÝ DODATEK: Bezvědomí při hypoglykémii nevznikne u člověka, který nemá diabetes mellitus - cukrovku. Při nezjištěné cukrovce bývá zvýšená hladina cukru - hyperglykémie - a prvními viditelnými příznaky jsou nejčastěji žízeň, zvýšená potřeba tekutin a častější močení. Hypoglykémie může vzniknout buď při užívání léků a vynechání jídla, při nedodržování pravidelné životosprávy, nebo při užití léků, které zvyšují hladinu inzulínu v krvi, např. léků proti bolesti a antibiotik. Hypoglykémie někdy vznikne po nezvyklé svalové námaze, protože pracující svaly spotřebují cukr v krvi rychleji. Laická první pomoc je podat cukr nebo slazený nápoj. Podrobněji v kurzu první pomoci, čekáme na vás.

Str. 160

DOBIÁŠ, Viliam. *Volali jste záchranku?: 20 let praxe na záchraně ve veselých i smutných příbězích*. Dixit, 2014. ISBN 978-80-89662-09-8.

Text je přímou citací z uvedené knihy a je v této databázi použit s laskavým svolením autora pro účely výuky žáků základních a středních škol.